

GS Vũ Quốc Thúc, Bắc Đẩu Tinh Luật Học Việt Nam, qua đời ở tuổi 102

VOA, 24/11/2021

Giáo sư Vũ Quốc Thúc trả lời phỏng vấn RFI ngày 08/03/2012. (Hình: Thanh Phương - RFI)

Thiện Ý

Một người cháu gọi Gs Vũ Quốc Thúc là cậu ruột ở Houston, Bs Bùi Bảo có báo tin cho chúng tôi qua điện thoại, rằng Gs Vũ Quốc Thúc vừa qua đời vì tuổi già sức yếu, vào sáng Chủ nhật 21-11-2021 tại một bệnh viện ở Thủ đô Paris, Pháp Quốc, hưởng Đại thọ 102 tuổi (1920-2021).

Giáo sư Thúc đậu Thạc sĩ kinh tế đại học Pháp quốc, nguyên Khoa Trưởng Đại học Luật Khoa Sài Gòn, là vị thầy khả kính và khả ái của những người thầy trường Luật và của nhiều thế hệ cựu sinh viên luật khoa Việt Nam Cộng Hòa sau ngày giành độc lập từ tay thực dân Pháp.

Tang lễ giáo sư Thúc sẽ được cử hành lúc 11 giờ thứ năm 25/11/2021 tại Giáo xứ Việt Nam, số 2 Villa des Épinettes - 75017 Paris (Métro: Porte de Saint-Ouen), Pháp quốc.

Giáo sư Vũ Quốc Thúc là tên tuổi lớn trong ngành luật học và chính trường quốc gia Việt Nam sau ngày Pháp trao trả độc lập hoàn toàn cho chính quyền chính thống quốc gia của vua Bảo Đại vào năm 1954. Nhưng Việt Nam có số phận không may đã rơi vào thế gọng kìm của cuộc chiến tranh ý thức hệ toàn cầu hình thành sau Thế Chiến II, giữa hai khối cộng sản đứng đầu là Liên Xô cũ (*nay là Cộng Hòa Liên Bang Nga sau khi chuyển thể qua dân chủ*) với khối tư bản đứng đầu là Hoa Kỳ. Hầu hết các nhà trí thức Việt Nam tốt nghiệp Tây học đều phục vụ trong chính quyền quốc gia của vua Bảo Đại, sau là Việt Nam Cộng Hòa kế thừa ở Nam Việt Nam; đối kháng với

chính quyền cộng sản ở nửa nước Miền Bắc trên vĩ tuyến 17 theo sự phân định của Hiệp Định Genève 1954 ký kết giữa nhà cầm quyền thực dân Pháp với chính quyền Hồ Chí Minh của đảng CSVN. Gs Vũ Quốc Thúc là một trong phần đông các trí thức này. Sau đây là sơ lược tiểu sử của Gs Vũ Quốc Thúc, được nhiều người coi như ngôi sao Bắc Đẩu trong ngành luật học Việt Nam.

Theo Wikipedia, Giáo sư Vũ Quốc Thúc là kinh tế gia lỗi lạc Việt Nam và chính khách Việt Nam Cộng Hòa. Ông được xem là người góp phần quan trọng trong việc đào tạo môn kinh tế học tại trường Đại học Luật khoa Saigon và Trường Hành chính Quốc gia Việt Nam Cộng hòa, đồng tác giả của "Kế hoạch Lilienthal - Vũ Quốc Thúc" - Kế hoạch phát triển kinh tế miền Nam Việt Nam 10 năm hậu chiến của Mỹ và Việt Nam Cộng Hòa. Ông cũng từng có thời giữ chức Thống đốc Ngân hàng Quốc gia Việt Nam (1955-1956).

I - Thân thế và sự nghiệp

Giáo sư Vũ Quốc Thúc sinh ngày 5 tháng 8 năm 1920 tại Nam Định. Ông từng theo học Trường Cao đẳng Luật học (*École Supérieure de Droit*) tại Hà Nội và tốt nghiệp tại đây năm 1942.

Gs.Vũ Quốc Thúc có một thời kỳ tham gia trong chính quyền Quốc gia Việt Nam và sau đó là Việt Nam Cộng hòa, từng giữ nhiều chức vụ quan trọng trong các chánh phủ Quốc gia từ thập niên 50 đến 1975, như là Bộ trưởng Giáo dục thời Chính phủ Bửu Lộc (1953-1954), Thống Đốc Ngân hàng Quốc gia, Cố vấn cho Tổng thống Ngô Đình Diệm, Khoa Trưởng Đại học Luật Khoa Sài Gòn, Quốc Vụ Khanh Đặc Trách Tái Thiết Hậu Chiến thời Đệ Nhị Cộng hòa khi Tổng thống Nguyễn Văn Thiệu chấp chính đến cuối năm 1971, và là đồng tác giả của các phúc trình nổi tiếng như Phúc Trình Staley – Vũ Quốc Thúc (1961), Phúc Trình Lilienthal – Vũ Quốc Thúc (1968) về kế hoạch tái thiết kinh tế hậu chiến tại Miền Nam.

Nhờ sự can thiệp mạnh mẽ của Thủ tướng Pháp Raymond Barre là người bạn cùng dự thi văn bằng Thạc sĩ khóa năm 1950 với ông, nên giáo sư Thúc đã được qua định cư tại [Pháp](#) năm 1978, ngụ tại Nanterre, và được bổ nhiệm làm giáo sư dạy môn kinh tế tại Đại học Paris kể từ năm 1978 cho đến ngày nghỉ hưu vào năm 1988.

II - Kế hoạch Lilienthal - Vũ Quốc Thúc

Từ năm 1965, chiến tranh cục bộ đã đặt ra yêu cầu nghiên cứu một kế hoạch cho thời kỳ mà cả phía Mỹ và Việt Nam cộng hòa đều nghĩ là chiến tranh sẽ kết thúc với sự chiến thắng của quân đội quốc gia Việt Nam Cộng Hòa. Gs Vũ Quốc Thúc là trưởng phái đoàn phía Việt Nam trong cuộc soạn thảo ra bản Kế hoạch Kinh tế hậu chiến.

Vào thời đó, đây là công trình kinh tế học nổi tiếng nhất của ông, cả ở miền Nam lẫn ở Mỹ.

Thời kỳ sau Đệ Nhất Cộng hòa Việt Nam sụp đổ cho tới khi Mỹ trực tiếp tham chiến (1963-1965) là giai đoạn xáo trộn, gần như không có chính phủ, không có chủ trương đường lối rõ ràng. Các chính phủ thay đổi liên tiếp... Tướng M.Taylor làm Tổng chỉ huy quân đội kiêm Đại sứ Mỹ tại miền Nam, ông này rất lưu ý tới việc phát triển kinh tế của miền Nam, coi đó là điều kiện tối quan trọng đảm bảo cho chiến thắng về quân sự. Chính phủ Mỹ đã cử một chuyên gia kinh tế là David E. Lilienthal (bạn thân của tổng thống Mỹ lúc đó) sang phối hợp với chính phủ Việt Nam cộng hòa để khởi thảo Kế hoạch kinh tế hậu chiến mà Vũ Quốc Thúc là đồng tác giả. Đến khoảng năm 1969 thì công trình này ra đời. Nhưng nó chưa được thực thi thì tình hình đã mau chóng biến đổi hoàn toàn khác với những dữ liệu trong bản kế hoạch.

Theo GS Vũ Quốc Thúc, nội dung của Kế hoạch kinh tế hậu chiến là đẩy mạnh khai hoang và làm thủy lợi kết hợp với điện khí hóa ở đồng bằng sông Cửu Long. Mục đích cuối cùng của kế hoạch này không phải là kinh tế, mà là chính trị: theo Lilienthal, đặng đến vùng đồng bằng này là đặng đến Mặt Trận Giải Phóng công cụ của Cộng sản Bắc Việt. Vì những lợi ích kinh tế, có thể là cả nông dân và chính quyền vùng giải phóng sẽ sẵn sàng tham gia vào kế hoạch này. Sự dính líu đó có thể làm suy yếu mối quan hệ giữa Miền Bắc với công cụ Mặt trận Giải phóng ở miền Nam. Nhưng kế hoạch này chưa được thực thi thì đã bùng nổ cuộc Tổng công kích Tết Mậu Thân của CSBV. Mặt khác, vì kế hoạch này chỉ tính đến miền Nam, không tính đến Campuchia là thượng nguồn của sông Mê Kông, nên bị Campuchia phản đối. Nội công ngoại kích, kế hoạch Lilienthal-Vũ Quốc Thúc thất bại. Song kế hoạch này đã được Bộ Ngoại thương của Việt Nam Dân chủ Cộng hòa (CSBV) in làm sách tham khảo với tên gọi "Kế hoạch phát triển kinh tế miền Nam Việt Nam 10 năm sau chiến tranh của Mỹ-ngụy", xuất bản tại Hà Nội năm 1971 (375 trang). Và sau này được Đặng Phong tham khảo trong việc đề ra chiến lược phát triển kinh tế cho Việt Nam thời "Mở cửa" làm ăn theo "kinh tế thị trường, định hướng xã hội chủ nghĩa" (*theo khẩu hiệu tuyên truyền là giả*). Thực tế đã và đang "Kinh tế thị trường, định hướng tư bản chủ nghĩa" là thật.

Thiện Ý

Tổng hợp tài liệu.